

ISTORIA ROMÂNILOR

TOMUL II

V. A. Urechia

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

ISTORIA ROMÂNILORŪ

SERIA 1786-1800

TOMULŪ II ALŪ SERIEI.

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Ediție anastatică

Iași, 2010

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

ISTORIA ROMÂNILORŪ

CURSŪ FĂCUTŪ LA FACULTATEA DE LITERE DIN BUCURESCI

DUPE DOCUMENTE INEDITE

DE

D. PROFESORU V. A. URECHIĂ

MEMBRU ACADEMIEI ROMÂNE, MEMBRU CORESPONDINTE ALŪ ACADEMIEI SPALIOLE ALI
INSTITUTULŪ ETNOGRAFICŪ DIN PARIS, ȘI ALŪ ALTORŪ DIVERSE SOCIETĂȚI ȘI CONGRESE
LITERARE ȘI ISTORICE, MEMBRU FUNDATORŪ ALŪ ATENEULŪ ROMANU ETG

PUBLICATŪ

SUB DIRECȚIUNEA PROFESORELUI,

DE

COMITETULU DE STUDENȚI AI FACULTĂȚEI DE LITERE DIN BUCURESCI.

SERIA 1786-1800

TOMUL II AL SERIEI

CU NUMERÓSE ILUSTRĂȚIUNI, PLANURȚ DE RESBOIŪ ETC.

BUCUREȘCI
TIPOGRAFIA „GUTENBERG“ JOSEPH GÖBL
22, STRADĂ DÓMNEI, 23
1892.

ISTORIA ROMÂNILORŪ

1786—1800

I.

Moldova după pacea dela 1792. Alexandru Moruzi Domn.

Moldova remase în urma resboiului în multă mai proustă stare de câtă țera muntenescă, pe care N. Mavrogheni isbutisă a o ocroti mai multă timpă contra invađiunei. Aurulă și Argintulă versatū de Potemkin în Iași, nu compensă tiraniile și jafurile ofițerilorū și oș-tirei rusesci din județe.

Cu tôte aceste, în urma închierii păcei dela Iași, 1792, Moldova, și anume prin Alexandru Moruz, dobândi, ca și Muntenia prin Suțu, un firmanū dela Pörtă de recunoscere a multorū vechi drepturi. Să analizămū acestū firmanū :

Mai. antaiū sultanulū amintesce, că după pacea dela Șistovū (1791) Porta a iertatū dările pe 2 anī a celorū 5 județe evacuate de Austriaci, și adaogă, că totū asemenea pe 2 anī va fi ierlatū birulū, richeambghele și bairamicurī și alte *teclifaturī* și ale celei-l-alte părți din Moldova ocupată de Ruși.

Apoi firmanulū arėtă, că boiarii moldoveni «cătū și alți mulți locuitorī și raele» aū făculū rugămintē și cerere, prin o *jalobă gre-cescă și talmăcită*, spre a se înnoi înalta poruncă în coprindere de

ILUSTRĂȚIUNI

N'amă pututŭ afla adevăratulŭ portretŭ alŭ lui Mihai Suțu. Ne amă adresatŭ la d. Grigorie Suțul (din Bucuresci) cu rugămintे să ne comunice, fie acelŭ portretŭ, fie orŭ ce acte relative la familia sa, dar domnia sa 'mŭ-a rēspunsŭ, cā nu posede nimicŭ, absolutŭ nimicŭ despre Domnitoriŭ Suțu. Totuși amă dobânditŭ o esplicare utilă în privința portretului cu numele Mihail Suțu, ce amă anexatŭ la anteriorele nostru volumŭ. Acestŭ M. Suțu este celŭ care Domnesce în Moldova, la 1816, decŭ lectorele nu-'lŭ va confunda cu M. Suțu de care se ocupă volumulŭ de față.

În volumulŭ V vomŭ da portretulŭ lui Al. Moruzi.

Rugămŭ pre toți cei cari, din familiile Domnilor de cari ne ocupămŭ, seŭ și streinŭ lor, posedă acte și portrete relative, să ni le împrumute, spre a le utiliza la opera noastră și apoi le vomŭ restitui. Vomŭ indica pururea cu bună credința sorgintea comunicărilor.

Facsimile ce anexămŭ la acestŭ volumŭ sunt din codicile XVIII, XIX, XX, și XXII.

Nu putemŭ da facsimile și după cod. XXI, pentru cā acestŭ codice nu mai esită la Arhiva Statului.

INDICELE TOMULUI II

CAP. I

	<u>Pagina</u>
Moldova după pacea dela 1792. Alexandru Moruzi Domnă	1
Arzmagzar ală Divanului Moldovei	2
Analisa Firmanului Porții	2
Analisa lui Koch a primelor articole din tratatul dela Iași	5

CAP. II

Mihaiă Suțu Domnă ambelor Principate	6
Cartea caimacamului ce s'a orânduită la 5 ținuturi ale Moldovei de către Mihail Suțu	7
Dece cărți ispravnicilor ce s'a orânduită la 5 ținuturi ale Moldovei	8
Publicație la 7 județe ale țării și la 5 ținuturi ale Moldovei, că stăpânirea nemților este numai până la August 28	10
Divanulă din Roman și caimacamulă lui Suțu în Moldova	10
Carte legată ce s'aă făcută răspunsă la episcopulă Romanului și la boerilă din cinci județe ale Moldovei	11

CAP. III

Domnia lui Alexandru Moruz. — Catirisirea mitropolitului Moldovei. — Iacob Stamate. — Némulă lui Moruzi. — Se opresce la Roman	12
Ambrosie vechilă mitropoliei — Wolf despre acéstă mitropolie	13
Inceputulă actului prin care Comisiunea mixtă alésă de Al. Moruz reguléză hotarele Moldovei despre Transilvania	14
Mitropolitulă Gavrilă aruncată în fiare și trimisă la Constantinopol. — Iacob Stamate succede. — Veniamin Costache la episcopia de Huși. — Mișcarea literară sub Iacob Stamate. — Regularea hotarelor Moldovei despre Ardél. — Delegații Moldovei la acéstă lucrare	14
Nizamulă prin care Al. Moruz apăă pădurile de tăiere neregulată	15
Boerilă din Divanulă lui Moruz. — Drăghicilă despre acestă Domnă	16